

Nr 6.

Av herr Holmgren, om rätt för kaptenen Gösta Nils Herman Krook att för uppflyttning i löneklass tillgodoräkna sig viss tjänstgöring i republiken Chiles marin.

Den 26 januari 1912 erhöll kaptenen vid K. Flottan Gösta Nils Herman Krook ett års tjänstledighet för att träda i chilensk tjänst såsom instruktör med regementsofficers grad i Chiles marin, dels såsom chef för sjömätningarna och dels å dess sjökarteverk. Krook erhöll sedermera för fortsatt tjänstgöring i Chile avsked med tillstånd att kvarstå såsom lönlös i flottan.

På grund av omständigheter i samband med världskriget uppsade Chiles regering kontrakten med samtliga utländska instruktörer, varefter kaptenen Krook återinträdde i tjänst i svenska flottan.

I skrivelse den 11 augusti 1922 (bil. A) gjorde Krook framställning om att såsom tjänstetid vid flottan få tillgodoräkna sig den tid, under vilken han med avsked från lön tjänstgjorde i republiken Chiles marin. Denna framställning tillstyrktes av chefen för marinstaben (bil. B), men avstyrktes av marinförvaltningen (bil. C), som åberopade de beslut Kungl. Maj:t fattat i anledning av liknande framställningar från officerare vid armén, vilka tjänstgjort vid gendarmeriet i Persien. Kungl. Maj:t avlog den gjorda framställningen.

Sedan frågan kommit i annat läge genom 1925 års riksdagsbeslut angående medgivande för officerare och underofficerare, som fullgjort uppdrag att organisera Persiens gendarmeri, att i lönehänseende tillgodoräkna sig den tid, de med vederbörligt tillstånd på grund av detta uppdrag såsom lönlösa kvarstått i resp. regementen och kårer, gjorde Krook den 29 sistlidne oktober förnyad framställning i ärendet, vilken tillstyrktes av marinförvaltningen (bil. D) och chefen för sjökarteverket (bil. E) men icke föranledde någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd.

§ 7 mom. 6 i Kungl. Maj:ts avlöningsreglemente för officerare och underofficerare samt civilmilitära befattningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen den 29 juni 1921 föreskriver följande: »För samma ändamål, som avses i 2 mom., må beställningshavare, efter prövning av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall, helt eller delvis tillgodoräknas jämväl den tid, han utom statens tjänst utfört arbete, som ur det allmännas synpunkt må anses likvärdigt med eller av högre värde än det han har att utföra å beställningen». »Det allmännas synpunkt» torde i detta mom.

avse svenska förhållanden, vadan momentet icke utan vidare kan anses tillämpligt på ifrågavarande fall. Av chefens för sjökarteverket yttrande framgår emellertid, att han tillmäter Krooks tjänstgöring i Chiles marin stor betydelse för dennes utveckling, och att hans tjänstgöring i Chiles sjökarteverk varit i sådant avseende av vida större värde än två års tjänstgöring hemma.

Under sådana omständigheter måste Krooks prestationer i sin tjänst för närvarande anses mer värdefulla, än om han icke antagit den honom erbjudna tjänsten i Chile, och staten har sålunda en konstaterad fördel av de erfarenheter han vunnit under sitt arbete i annat lands tjänst. Det vill därför synas rättvist, att ersättning härför beredes honom under någon form, förslagsvis därigenom att han såsom tjänstetid för uppflyttning i löneklass får tillgodoräkna sig den tid 1 juni 1913—8 mars 1915, under vilken han med frånträdande av sina löneförmåner tjänstgjort i republiken Chiles marin,

På grund härav får jag hemställa, att riksdagen ville besluta,

att kaptenen vid Kungl. Flottan Gösta Nils Herman Krook må för uppflyttning i löneklass tillgodoräknas tiden den 1 juni 1913—8 mars 1915, varunder han, med tillstånd att såsom lönlös kvarstå i flottan, tjänstgjort i republiken Chiles marin.

Stockholm den 14 januari 1926.

Bj. Holmgren.

Av avskrift.

Bil. A.

Till Konungen.

Hos Eders Kungl. Maj:t får jag härmed i underdånighet anmäla att såsom tjänstetid vid Kungl. Flottan få tillgodoräkna mig den tid, 1 juni 1913—8 mars 1915, under vilken tid jag med avsked från lön tjänstgjorde i republiken Chiles marin.

Enligt nådigt brev av den 26 jan. 1912 erhöll jag tillåtelse att taga anställning i sagda marin, även tjänstledighet med avstående av löneförmåner, samt enligt nådiga brevet av den 24 jan. 1913 avsked med tillstånd att såsom lönlös kvarstå i flottan. Under denna tid tjänstgjorde jag med regementsofficers grad som instruktör i Chiles marin, dels såsom chef för sjömätningarna och dels å dess sjökarteverk, där en plan för detta verks framtida utveckling utarbetades, den plan som alltjämt följes. Då jag sedan 1906 med avbrott tjänstgjort och alltjämt tjänstgör vid sjökarteverkets mät-

ningar samt å Verket, har mitt arbete i Chile ägnats samma utbildningsgren som i flottan.

På grund av med världskriget förknippade omständigheter önskade Chiles regering upplösa kontrakten med samtliga sina instruktörer den 1 jan. 1915. Vid denna tidpunkt var mitt arbete just avslutat och endast 2 månader återstodo å mitt kontrakt.

Av bilagda avskrift av en skrivelse från Chiles chargé d'affaires till utrikesdepartementet framgår Chiles regerings vitsord om min verksamhet i detta land.

Stockholm den 11 augusti 1922.

Underdånigst

Gösta Krook.

Kapten i Kungl. Flottan.

Av avskrift.

Bil. B.

Efter att i ärendet hava samrått med chefen för sjökarteverket, där sökanden såväl före som efter sin vistelse i Chile tjänstgjort, har jag kommit till den uppfattningen, att det arbete, som sökanden utfört under sin anställning i republiken Chiles marin, måste ur sjökarteverkets och även ur det allmännas synpunkt anses fullt ut likvärdigt med det han har att utföra i sin nuvarande befattning. Jag får på grund härav tillstyrka bifall till den gjorda framställningen.

Stockholm den 25 augusti 1922.

Underdånigst

H. VON KRUSENSTIERNA.

/ Jarl Bring.

Av avskrift.

Bil. C.

Underdånigt utlåtande.

Då sökandens tjänstgöring i republiken Chiles marin icke synes marinförvaltningen innefatta arbete, som jämlikt § 7 mom. 6 i gällande avlösningsreglemente för officerare m. fl. ur det allmännas synpunkt — i den mening reglementet avser — må anses likvärdigt med eller av högre värde än det sökanden har att utföra å sin beställning såsom officer vid flottan, får marinförvaltningen, under åberopande av Eders Kungl. Maj:ts beslut i anledning av liknande framställningar från officerare vid armén, vilka tjänst-

gjort vid gendarmeriet i Persien, i underdånighet avstyrka bifall till förevarande framställning.

I detta ärendes handläggning hava förutom undertecknad, chef, deltagit Boalt, föredragande, och Eklund.

Stockholm den 7 september 1922.

Underdånigst

På Kungl. Marinförvaltningens vägnar

H. LINDBERG.

/ Th. R. Moberg.

Avskrift av avskrift.

Bil. D.

Stockholm den 29 oktober 1925. Å nådig remiss den 13 oktober 1925 rörande kaptenen vid flottan G. N. H. Krooks framställning angående tjänstetidsberäkning.

Underdånigt utlåtande.

Med överlämnande av chefens för sjökarteverket i ärendet inhämtade yttrande får marinförvaltningen i underdånighet anföra följande.

Enligt 7 § 6 mom. i gällande avlösningsreglemente för officerare m. fl. må beställningshavare, efter prövning av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall, helt eller delvis tillgodoräknas jämväl den tid, han utom statens tjänst utfört arbete, som ur det allmännas synpunkt må anses likvärdigt med eller av högre värde än det, han har utföra å beställningen.

På sätt ämbetsverket uttalat i sitt underdåniga utlåtande den 7 september 1822 å en af kaptenen Krook tidigare gjord ansökning i ämnet, vilken icke vann Eders Kungl. Maj:ts bifall, synes kaptenen Krooks tjänstgöring i republiken Chiles marin icke innefatta arbete, som jämlikt berörda bestämmelser ur det allmännas synpunkt — i den mening reglementet avser — må anses likvärdigt med eller av högre värde än det sökanden har att utföra å sin beställning såsom officer vid flottan.

I nyss nämnda yttrande hänvisade marinförvaltningen jämväl därtill, att liknande framställningar från officerare vid armén, som tjänstgjort vid gendarmeriet i Persien, icke vunnit nådigt bifall.

Emellertid synes numera frågan hava kommit i ett annat läge, sedan 1925 års riksdag, i anledning av motionen nr 210 i andra kammaren, medgivit, att officerare och underofficerare, som fullgjort uppdrag att organisera Persiens gendarmeri, finge i lönehänseende tillgodoräkna sig den tid, de med vederbörligt tillstånd på grund av detta uppdrag såsom lönlösa kvarstått i resp. regementen och kårer (riksdagens skrivelse nr 222).

Av chefens för sjökarteverket yttrande i ärendet torde framgå, att sökanden under sin tjänstgöring i Chile vunnit en erfarenhet och en utbildning i sitt speciella fack, som han icke varit i tillfälle att förvärva sig vid sjökarteverket, men som för hans nuvarande tjänstgöring torde vara av synnerligen stort värde. Därtill kommer, att om också ifrågavarande tjänst-

göring i utlandet ur det allmännas synpunkt icke varit att jämställa med statstjänst, man likväl icke torde böra förbise, att landets utrikes anseende och förbindelser måste hava dragit fördel därav att åt en svensk officer anförtrotts uppdraget att ordna republiken Chiles sjömättningsväsende. Billighet och rättvisa synas tala för att i detta särskilda fall av riksdagen utverka ett medgivande i likhet med det, som sistlidna riksdag beviljat andra officerare och underofficerare.

I anledning av vad sålunda anförts får marinförvaltningen i underdånighet hemställa, att Eders Kungl. Maj:t i proposition täcktes föreslå riksdagen medgiva,

att kaptenen vid flottan G. N. H. Krook må för uppflyttning i löneklass-tillgodoräknas tiden den 1 juni 1913—den 8 mars 1915, varunder han, med tillstånd att såsom lönlös kvarstå i flottan, tjänstgjort i republiken Chiles marin.

I detta ärendes handläggning hava deltagit undertecknad, chef, Boalt, föredragande, och Eklund.

Stockholm den 29 oktober 1925.

Underdånigst

På Kungl. Marinförvaltningens vägnar

J. SCHNEIDLER.

/ Johan Nilson.

Avskrift.

Bil. E.

Återställes till Kungl. Marinförvaltningen med följande yttrande:

I föreliggande fall gäller, enligt vad jag kan förstå, för undertecknad att bedöma, huruvida arbetet och tjänstgöringen vid de båda respektive sjökarteverken kunna anses likvärdiga.

Kapten Krook tjänstgjorde i Chile i en såväl högre, som vida mer makt-påliggande tjänst än han bestred här hemma. Enligt det handlingen närslutna intyget framgår otvetydigt, att hans arbete i Chile varit betydelsefullt och av myndigheterna där väl uppskattats.

Att på liknande sätt komma ut på främmande mark med en ansvarsfull uppgift inför sig är enligt min mening synnerligen betydelsefullt och upp-ryckande i många avseenden. I rent *fackligt* avseende medförde Chile-åren givetvis en väsentligt vidgad syn på sjömättnings- och sjökarte-problemen såväl i sin helhet som i detalj. Ansvarstrycket i den nya och krävande ställningen var enligt min uppfattning även av stor personlig betydelse.

Som min bestämda övertygelse anhåller jag få framhålla, att de år kapten Krook tjänstgjorde i Chiles sjökarteverk voro för såväl hans fackut-bildning som inre mognad av vida större betydelse än två års tjänstgöring vid sjökarteverket och dess sjömätningar.

I enlighet med denna min uppfattning måste jag på det livligaste tillstyrka den gjorda framställningen.

Stockholm den 21 oktober 1925.

Gustaf Reinius.